

O typografii, edycji listów, prozy i poezji

XXI Warsztaty Młodych Edytorów

Aleksandra SĘDZIAK

XXI edycja Warsztatów Młodych Edytorów dobiegła końca, pozostawiając w pamięci niezwykle wspomnienia. Wydarzenie, które odbyło się w dniach 19–21 kwietnia br. w Domu Pracy Twórczej UJ w Rabce-Zdroju, zgromadziło przedstawicieli kilku polskich uczelni. Członkowie Koła Naukowego Edytorów Uniwersytetu Jagiellońskiego ponownie zadbali o wysoki poziom merytoryczny konferencji i jej sprawną organizację. Intensywne przygotowania oraz rozbudowany program prelekcji sprawiły, że ten kwietniowy weekend upłynął nie tylko bardzo przyjemnie, lecz także niespodziewanie szybko. To spotkanie było inspirującą okazją do wymiany doświadczeń i pogłębienia wiedzy, otwierając nowe horyzonty wszystkim przyszłym edytorom.

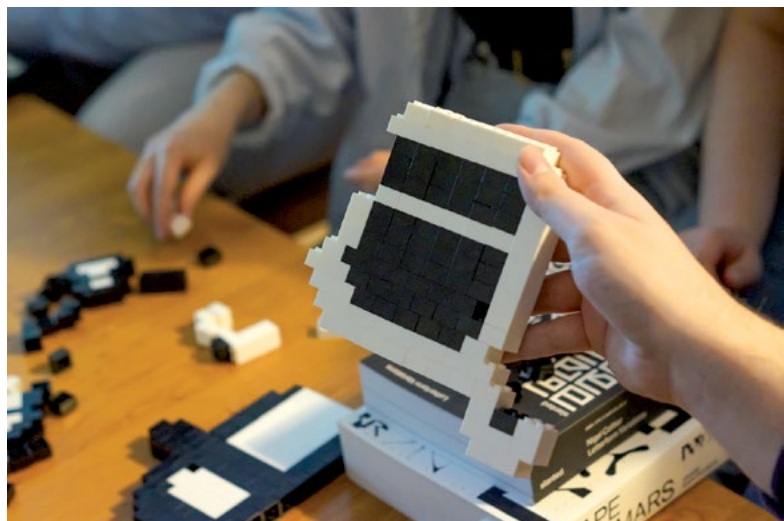
Konferencję otworzyła przewodnicząca Koła Naukowego Edytorów UJ Aleksandra Sędziak. Po krótkim przemówieniu zaprosiła do wysłuchania pierwszej z planowanych prelekcji – wykładu gościnnego dr hab. Klaudii Sochy (UJ) pt. „Wpływ czynników etnicznych i kulturowych na kształt typograficzny książki dawnej”. Kolejnym prelegentem był mgr Wilhelm Burdon (UW), który przedstawił referat poruszający problem autorstwa XIX-wiecznego opowiadania „The Vampyre”. Podczas

wystąpienia szczególny nacisk położony został na przedstawienie wydawniczych losów „Wampira” oraz jego dwóch polskich przekładów. Następnie Konrad Król, student KUL, wygłosił referat pt. „Krytyczna? Naukowa? Refleksja o problemach definicyjnych we Francji. Edycja »Aurelii« Gérarda de Nerval”. Ten niezwykle ciekawy temat doprowadził w trakcie przerwy kawowej do interesującej dyskusji o wynikach omówionych badań.

Po wspólnym obiedzie nadeszła pora na nieco inny zakres tematyczny

prelekcji. Jako pierwsza wystąpiła Zuzanna Strehl (UJ), która w referacie „Analiza typograficzna wydań polskiej poezji najnowszej w latach 2021–2023” dokonała oceny tomików z nurtu poezji współczesnej. Kolejny prelegent, Michał Rymaszewski (UJ) w swoim wystąpieniu „Typograficzna reprezentacja choroby” zaprezentował wyniki badania, które nie tylko odpowiada na pytanie, w jaki sposób mówimy o chorobie, ale także jak wyobrażamy sobie utwór maldydzny (z franc. ‘maladie’ – choroba – przyp. red).

Po kolejnej dyskusji i przerwie na kawę odbyły się warsztaty z typografii modułowej poprowadzone przez dr. Pawła Krzywdziaka oraz mgr Zofię Karpowicz (ASP Kraków). Uczestnicy najpierw wysłuchali krótkiego teoretycznego wprowadzenia, a następnie, przy pomocy prowadzących mieli stworzyć własne litery, składając je z czarno-białych klocków. Dzięki tym

zajęciom można było poznać zasady tworzenia pierwszych cyfrowych fontów, a także zaprojektować własne warianty i moduły, z których składają się całe współczesne kroje pisma.

Sobotę rozpoczęto kolejną serią wykładów. Pierwszy z nich wygłosiła Dominika Flis (KUL). Przedmiotem referatu była „Charakterystyka korespondencji Zofii Kossak”. Podczas prelekcji poznaliśmy twórczość pisarki z całkiem nowej perspektywy. Następnie Kinga Moskal (UJ) przybliżyła uczestnikom sylwetkę Artura Międzyrzeckiego, omawiając przy tym jego relację z Czesławem i Krystyną Bednarczykami. Kolejne prelegentki, Zofia Bojara i Paulina Robak (UJK) w swoim wystąpieniu „Listy Jana Lorentowicza do Stefana Żeromskiego z lat 1898–1925” przywołały nie tylko problemy związane z edycją listów, ale także próbowały wskazać sposoby ich rozwiązania. Ta prezentacja zakończyła pierwszy sobotni panel, po którym tradycyjnie nastąpiła dyskusja prelegentów i słuchaczy.

Po krótkiej przerwie wykład gościnny „Jak się ma polskie edytorstwo naukowe?” wygłosił prof. dr hab. Janusz Gruchała (UJ), który podzielił się ze słuchaczami swoim doświadczeniem oraz przedstawił rozważania na temat wciąż młodej dziedziny, jaką jest edytorstwo cyfrowe. Następnie o kazaniach pastora Traugotta Bartelmusa i wybranych wątkach pracy nad edycją źródłową opowiedziała dr Katarzyna Szkaradnik (UŚ). Omawiane zagadnienie okazało się szczególnie interesujące, ponieważ scharakteryzowane zostały treści i język spuścizny homiletycznej kaznodziei. Tuż po niej wykład pt.

„Album Moszyńskiego jako podstawa badania procesu tekstotwórczego Mickiewicza” przedstawiła mgr Ewelina Dubicka (KUL). Autorka przybliżyła przemiany, jakie następowały w twórczości autora.

Podczas poobiedniego cyklu wykładów swoje spostrzeżenia dotyczące rozwiązań typograficznych w polsko-włoskim wydaniu wierszy Zuzanny Ginczanki przedstawiła Emilia Charchut (UJ), a Agata Stęplewska (UJ) opowiedziała o książce artystycznej w wydaniu Andrzeja Partuma. Następnie Maria Świerczyńska (UJ) wygłosiła referat o koncepcji języka inkluzywnego w kontekście współczesnej typografii.

Drugi dzień konferencji zakończyły kolejne warsztaty. Tym razem głos zabarała mgr Katarzyna Wójcik (UJ). Podczas dwugodzinnych zajęć zdradziła słuchaczom swój sposób na eksplorowanie różnych stylów literackich, a każdy uczestnik otrzymał fragment tekstu do przekształcenia w wylosowany przez siebie styl, np. piosenkę, kryminał, poezję semantyczną czy tekst staropolski.

W niedzielę rano, po ostatnim wspólnym posiłku, nadeszła pora na dwa ostatnie wykłady. Pierwszy z nich wygłosił Michał Mrozek (KUL), który zbadał powody braku wydań wojennych opowiadań Krzysztofa Kamila Baczyńskiego. Konferencję zakończyła mgr Emilia Zaczekowska-Szypowska (UKSW) prelekcją na temat „kodeksów” Krzysztofa Kamila Baczyńskiego i ich wpływu na późniejszą publikację jego utworów.

Tym sposobem dotarliśmy do końca XXI edycji Warsztatów Młodych Edytorów, która była kolejnym kro-

kiem naprzód w rozwoju naukowych pasji oraz wzmocnieniu współpracy między młodymi edytorami z różnych zakątków Polski. Serdecznie dziękujemy wszystkim, którzy przyczynili się do organizacji tegorocznej konferencji, zwłaszcza zespołowi Katedry Edytorstwa i Nauk Pomocniczych Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz naszym licznie przybyłym gościom z różnych polskich uczelni. Z nadzieją patrzymy w przyszłość, oczekując kolejnych owocnych spotkań podczas przyszłych edycji Warsztatów Młodych Edytorów. Już teraz z niecierpliwością wyczekujemy spotkania w Kazimierzu Dolnym, gdzie gospodarzem będzie zespół edytorów z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego w Lublinie. ■

Aleksandra SĘDZIAK

przewodnicząca Koła Naukowego Edytorów UJ.